

Predmet: Brčko

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 5/18

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142, st. 1 KZ SRJ

Glavni pretres: 10.09.2019.

Završna reč tužioca

U završnoj reči, tužilac je naveo da smatra kako je tokom postupka dokazano da je optuženi počinio krivično delo za koje se tereti. Ukazao je na ispunjenost zajedničkih bitnih elemenata krivičnog dela ratni zločin protiv civilnog stanovništva, odnosno da je tužilaštvo dokazalo da je u inkriminisanom periodu postojao oružani sukob, da je u konkretnom slučaju postojalo teško kršenje pravila međunarodnog humanitarnog prava, da je postojala veza između radnji optuženog i oružanog sukoba, odnosno da je optuženi delo izvršio koristeći kontekst oružanog sukoba i da je krivično delo izvršeno protiv lica koje nije aktivno učestvovalo u neprijateljstvima, odnosno protiv lica zaštićenog odredbama međunarodnog humanitarnog prava. Postojanje oružanog sukoba u inkriminisanom periodu nije bilo sporno među stranama u postupku, a isto je utvrđeno kako u praksi MKSJ, tako i iz iskaza ispitanih svedoka. Upravo postojanje oružanog sukoba na širem području Brčkog omogućilo je optuženom da nosi uniformu i oružje, pa je tu okolnost iskoristio kako bi izvršio krivično delo, čime je ispunjen bitan element krivičnog dela – da je ono izvršeno u kontekstu oružanog sukoba.

Kao pokazatelj da je delo izvršeno u kontekstu oružanog sukoba je i faktička pripadnost optuženog oružanoj formaciji jedne od strana u sukobu, što su svojim iskazima potvrdili svedoci, koji su naveli da su ga i pre i u vreme kritičnog događaja viđali u uniformi i naoružanog. Naime, svedoci Radojica Božić i Goran Panić naveli su da su bili pripadnici jedinice „Crvene beretke“ koja je delovala na području Brčkog, a kojoj je pripadao i optuženi. Postojanje teškog kršenja odredbi međunarodnog humanitarnog prava u konkretnom slučaju postoji, jer se optuženi tereti za ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 KZJ, u vezi sa zajedničkim članom 3 Ženevskih konvencija i članom 4 Protokola 2 uz Ženevske konvencije, iz kojih odredbi jasno proizilazi postojanje zabrane silovanja kao ratnog zločina.

Tokom postupka nesporno je utvrđeno da je oštećena A.Š bila civilno lice, koji status tokom postupka odbrana nije osporavala. Stoga je imala status zaštićenog lica prema zajedničkom članu 3 Ženevskih konvencija. U pogledu elemenata krivičnog dela silovanja, tužilac je objasnio da se isto može definisati kao fizički nasrtaj seksualne prirode počinjen nad nekom osobom pod okolnostima prisile. Ukazao je da u konkretnom slučaju prema oštećenoj nije primenjena fizička sila, već psihička prinuda, izazivanje straha za život, jer je optuženi imao pištolj. Stoga kod oštećene nisu ni morale biti vidljive fizičke povrede, dok se posledice psihičke prirode kod oštećene uočavaju i danas, što je potvrđeno i nalazom veštaka medicinske struke, odnosno da oštećena pati od posttraumatskog stresnog poremećaja. Oštećena je prilikom svedočenja detaljno opisala način izvršenja krivičnog dela. U datim okolnostima za oštećenu nije bilo realno niti moguće očekivati da će pružiti otpor, jer su oštećenoj prvo iz kuće naoružani vojnici odveli supruga, a zatim je troje vojnika sa oružjem upalo u njenu kuću, izbacilo prijatelja Zeira koji se tu našao, da bi joj konačno optuženi pokazivao pištolj i raspitivao se gde su joj deca. Oštećena je odmah po izvršenju dela, i pored činjenice da se radi o maloj i patrijarhalnoj sredini, smogla

snage da u prvim satima nakon događaja prijavi šta joj se desilo svim licima na koje je naišla. To je rekla svedoku Zeiru Salihoviću, svom suprugu, policajcu Joci Rakiću koji je prvi došao na lice mesta, kao i inspektor Dragiši Tešiću, te komšinici Dragici Radić. Konačno, smogla je snage da ode i na lekarski pregled. Iz tog razloga su neosnovani navodi odbrane da je delo prijavljeno mnogo godina kasnije, te da se radi o nekoj zaveri zbog nacionalne pripadnosti optuženog, jer je činjenice prijavljivanja dela i pričanja oštećene o istom odmah po izvršenju, u svojim iskazima potvrdilo više svedoka. Tužilac se osvrnuo na navode odbrane da u kritičnom periodu nije bio na licu mesta, navodeći da, pored oštećene, optuženog na licu mesta uočava i svedok Zeir Salihović, koji ga opisuje kao osobu koja je ušla u kuću oštećene i identifikuje kao Vidinog sina. Suprug oštećene je takođe identifikovao optuženog kao Vidinog sina koji ga je odveo iz kuće na ispitivanje pre kritičnog događaja. Optuženog je u izvesnoj meri identifikovala i oštećena, kada je na suđenju primetila detalj koji optuženog izdvaja od drugih lica, odnosno da na licu ima izvesni grč, jer mu „jedno oko žmiga“. Svedok Radojica Božić potvrdio je ove navode oštećene, rekavši da je optuženom jedna strana lica bila kao ukočena. Stoga je odbranu optuženog ocenio kao neosnovanu u celosti i usmerenu na izbegavanje krivične odgovornosti. Ocenio je da je optuženi delo izvršio sa direktnim umišljajem, jer je bio svestan svoga dela i hteo njegovo izvršenje. U odnosu na okolnosti koje utiču na visinu kazne, ocenio je da na strani optuženog nema olakšavajućih okolnosti, dok otežavajuće okolnosti predstavlja ranija osuđivanost optuženog za istovrsno krivično delo, te da prilikom odmeravanja kazne sud treba da ima u vidu i posledice koje oštećena i danas trpi. Predložio je sudu da optuženog oglasi krivim i osudi na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina.

Završna reč branioca optuženog

U završnoj reči, branilac optuženog ukazao je na probleme koje je odbrana imala prilikom prikupljanja dokaza, obzirom da okrivljeni, zbog poternice koja je za njim raspisana, nije mogao da putuje u BiH. Takođe je ukazao da je sud odbio sve dokazne predloge odbrane. Oспорio je validnost medicinske dokumentacije za oštećenu kojom se dokazuje silovanje, kao i iskaze svedoka koji su na te okolnosti ispitivani, osporivši i da je oštećena uopšte silovana. Smatrao je da tokom postupka nije dokazano da je optuženi u kritičnom periodu uopšte bio u Brčkom, tvrdeći da je isti vojno nesposoban, iz kog razloga nije bio pripadnik ni jedne vojne formacije. Predložio je da se optuženi oslobodi od optužbe.

Završna reč optuženog

U završnoj reči, optuženi je više puta ponovio da nije kriv, da nije silovao oštećenu, već da mu to „nameštaju“.

Objavljivanje presude zakazano je za 19. septembar 2019. godine, sa početkom u 13:00 časova.